

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ELLİBİRİNCİ SÛRE-İ CELÎLE

ez-ZÂRİYÂT SÛRE-İ CELÎLESİ

Mekkî(; Mekke-i Mükerreme döneminde inmiş)dir.

60 âyet-i kerîmedir.

O Rahmân ve O Rahîm olan Allâh'ın ismiyle!

- 1- **Yemin olsun o** (toprağı yerinden) **kaldırıp dağıtan** (rüzgâr)lara!
- 2- **Peşi sıra o** (yağmur gibi) **ağır yükü taşıyan** (bulut)lara!
- 3- **Ardı sıra rahat bir şekilde akıp giden** (gemi)lere!
- 4- **Derken o** (yaratıklar arasında) **işleri** (emrolundukları şekilde) **bölüştüren** (melek)lere!
(İşte bütün bunlara yemin olsun ki;)
- 5- **Şüphesiz o vaad olunmakta bulunduğunuz şey elbette doğrudur!**
- 6- **Gerçekten de o** (amellerin karşılığı olan) **ceza elbette gerçekleşecektir!**
- 7- **O** (rüzgâr esmesiyle su üzerinde beliren dalgalı çizgiler misali) **güzel yollar** (ve yörüngeler) / **sağlam yapı**(lı burç)lar / **sahibi olan göğe yemin olsun ki;**
- 8- **Gerçekten siz elbette** (gökteki yollar gibi birbirinden uzak ve) **çelişkili bir söz içindediniz.**
(Nitekim kiminiz Kur'ân'a sihir, kiminiz de şiir demekte; peygamber hakkında da, kiminiz sihirbaz, kiminiz şâir, kiminiz deli demektesiniz, hâlbuki şiir ve sihir sanatları delinin becerebileceği işler değildir!)
- 9- **O** (peygambere ve Kur'ân'a ima)ndan **ancak**, (bütün hayırlardan tam anlamıyla) **çevrilmiş olan kimse döndürülmektedir.**
- 10- **Helak olsun o yalan** (yanlış) **tahminlerde bulun**(arak İslâm ve Kur'ân hakkında gerçek dışı beyanlarda bulun)anlar;
- 11- **Kendileri, kuşatıldıkları büyük cehalet içerisinde kalmış o gâfiller!**
- 12- (İnadına) **soruyorlar ki: "O ceza günü de ne zamanmış?"**

13- Onlar o ateşe arz olunarak yakılacakları gün (, gerçeği görecekler)!

14- (Onlara denilecek ki:) "Tadın azabınızı! Kendisini acele istemekte bulunmuş olduğunuz şey işte buydu!"

15- O takva sahipleri gerçekten pek kıymetli cennetler ve çok değerli gözeler içerisinde (ikamet etmekte) dirlir.

16- Rablerinin kendilerine vermiş olduklarını (hoşnutlukla) alanlar olarak! İşte sana! Şüphesiz ki onlar bundan önce (dünyada salih ve) güzel amel(leri lââyıkı vechile) işleyen kimseler olmuşlardır.

17- Onlar geceden (pek çok zamanı ibadetle geçirdiklerinden) çok az bir zaman uyumaktaydılar.

18- Seherlerde de bağışlanma isteyenler ancak onlardılar!

19- Onların mallarında da, isteyen ve (iffetinden dolayı isteyemediği için zengin sanılarak sadakadan) mahrum (bırakılmış) olan için bolca nasip vardı (ki. İnsanlara merhametlerinden dolayı Allâh rızası için bunu kendilerine zekât hâricinde gerekli kılmışlardır)!

20- Yakînen inananlar için o yer(yüzün)de nice âyet (ve delil)ler bulunmaktadır (ki, türlü türlü madenler, bitkiler ve canlılar bunlardan bir kısmıdır).

21- Nefislerinizde de (nice âyetler vardır ki, bir su hâminden düzgün bir insan şekli alıncaya kadar geçirdiğiniz evrelerden tutun da, güzel görünümünüz, ilginç bileşimleriniz ve eşsiz sanatlar yapma gücünüz bunun sadece birer örneğidir)! Hâlâ görmeyecek misiniz?

22- Rızkınız(ın takdir ve tayini, ayrıca güneş, ay ve yıldızlar gibi maddî esbabı) da, (hayır ve şer nâmına muhakkak ki) vaad olunduğunuz da göktedir.

23- Göğün ve yerin Rabbine yemin olsun ki; muhakkak o (vaad olduğunuz sevap ve azap), şüphesiz sizin konuşmanız(ın hak oluşu) gibi elbette gerçektir, (Konuştuğunuza dâir şüphe taşımadığınız gibi, buna da şüphe etmeyin!)

24- (Habîbim!) İbrahim'in o(, Allâh katında) ikrama mazhar olan misafirlerinin önemli haberi geldi sana değil mi?

25- Hani onlar onun yanına girdiler de: "(Sana) selâm (olsun)!" dediler. O da: "(Size de) selâm (olsun)! Tanınmayan bir toplum(sunuz, buralarda sizin gibi birilerini hiç görmedim, bana kendinizi tanıtır mısınız?)" dedi.

26- Derken gizlice ailesine yöneldi de, hemen besili bir buzağı getirdi.

27- Böylece onu kendilerine yaklaştırdı da: "Yemez misiniz?" dedi.

28- Derken onlar yüzünden (gelecek tehlikeden) bir korku hissetti / birkorku(yu içinde) gizledi /.

Onlar (onun bu endişesini fark edince): **"Korkma!" dediler ve onu** (İshâk adında) **pek bilgili** (olacak) **bir oğulla müjdelediler.**

29- Bunun üzerine hanımı (Sâre) **bir bağıriş içerisinde yöneldi ve** (şaşkınlığından eliyle) **yüzüne vurdu da:**

"(Benim gibi) kısır bir kocakarı (nasıl doğuracak acaba?)" **dedi.**

30- Onlar: "İşte sana! Rabbin(in) böylece buyurdu(ğunu biz sana bildirmekteyiz!) **Şüphesiz ki** (her işi yerinde olan) **Hakîm de,** (her şeyi hakkıyla bilen) **Alîm de ancak O'dur!** (O halde buyruğu haktır, işi de sağlamdır, artık bu hususta hiçbir şüpheye mahal yoktur.)" **dediler.**

31- (Sonra) o (İbrâhîm (Aleyhisselâm)): **"Ey gönderilenler! Peki, sizin** (gönderilmenizi gerektiren) **önemli işiniz nedir?" dedi.**

32- Dediler ki: "Muhakkak biz, (Lût (Aleyhisselâm)a karşı isyan içerisinde bulunan, özellikle de livata günahını işledikleri için) **suçlular olan bir topluma** (azap etmek için) **gönderildik.**

33- Onlar üzerine çamurdan (pişirilmiş kaskatı) **taşlar yollayalım diye...**

34- (Helâllerle kanaat etmeyip) haddi aşan o kişiler için Rabbin katında(; kimsenin ulaşamayacağı gizli yerlerde bulunan ve beyaz-kırmızı gibi alâmetlerle, bir de atılacağı kimsenin ismiyle damgalanıp) **nişanlanmış olarak!"**

35- Böylece Biz, müminlerden orada bulunanları çıkarttık!

36- Zaten orada bir hâne dışında Müslümanlardan hiçbir kimse bulmadık!

37- Bir de, (hiçbir şeyden ibret almayan katı kalpliler için değil de,) **o çok acı verici azaptan korkacak kimseler için orada** (gerçekleşen ilginç helâke delâlet eden) **büyük bir âyet** (ve alâmet) **bıraktık** (ki, pişmiş taşlar ve kokuşmuş su onlardan bazılarıydı)!

38- Mûsa'da da; onu Firavun'a pek açık güçlü bir delille gönderdiğimiz zaman(, pek açık bir âyet ortaya koymuştuk)!

39- Ama o (Firavun imana yanaşmayıp, ona karşı) **yanını çevirdi de:** "(Eğer Mûsâ bu gösterdiği harikuladelikleri kendi iradesiyle yapmaktaysa,) **bir büyücüdür yahut** (bunlar elinde olmayan bir şekilde kendinden sâdır olmaktaysa,) **bir delidir!" dedi.**

40- Bu sebeple Biz onu ve ordularını yakaladık ve onları o (Kızıl)denizin içine **atıverdik!**

Zaten o, (övülecek tek bir işi dahi bulunmayan ve sürekli) **tenkit edilecek iş yapan biri idi!**

41- (Hûd (Aleyhisselâm)ı inkâr eden) Âd (toplumun)da da; **üzerlerine o** (hayırsız ve bereketsiz olan, ne bir yağmur, ne de bir aşlama faydası sağlamayan) **kısır rüzgârı salıverdiğimiz zaman**(, büyük bir âyet açıklamıştık)!

42- O (rüzgâr), **herhangi bir şey üzerine vardıyla, onu çürüyüp dağılmış bir şey gibi / kül gibi / yapmadan bırakmıyordu.**

43- Semûd (toplumun)da da; (peygamberleri Sâlih (Aleyhisselâm) tarafından)kendilerine: "(Üç günlük) **bir zamana kadar** (daha dünya hayatında) **yaşayın!**" denildiği zaman(, büyük bir âyet sergilemiştik).

44- Onlar ise Rablerinin emrin(i yerine getirmek)den iyice büyüklenmişler de, kendileri bakmakta oldukları halde o (yakıp kavurucu) yıldırım onları yakalayivermişti.

45- İşte böylece onlar (Öyle bir yıkıma uğradılar ki, artık ondan sonra) hiçbir kalkışa en ufak bir güç dahi yetiremediler, (başkalarından) yardım alabilen kimseler de olamadılar!

46- Daha önce Nûh'un kavmini de (helâk etmiştik)! Şüphesiz ki onlar (kâfirlik ve isyan hususunda sınır tanımayan) fâsiklar toplumu olmuşlardır.

47- Göğe gelince; Biz onu büyük bir kuvvetle bina ettik. (Zira bu, sonsuz bir güç ister!) **Şüphesiz ki Biz elbette (her şeye) güçlüleriz / (rızkı, yağmurla) bollaştıracıyız / (gökle yer arasını) sürekli genişleticileriz / !**

48- Yeri de; onu (halı gibi) Biz döşedik! İşte (Biz) ne güzel döşeyiciler(iz)!

49- (Erkek-dişi, gece-gündüz, gök-yer, siyah-beyaz, hidâyet-dalâlet, saâdet-şekâvet, sağlık ve hastalık gibi) her şeyden iki eş yarattık! Tâ ki siz iyice düşünesiniz (de, her şeyi çift yaratanın Kendisinin tek olduğunu anlayabilesiniz)!

50- (Habîbim! Kullarıma de ki:)

"O halde (İslâm'a sarılarak, İlâhî azaptan) Allâh(ın mükâfatın)a doğru kaçın!

Şüphesiz ki ben sizi (anladığınız bir dille) O'n(un azâbın)dan pek açık bir uyarıcıyım!

51- Allâh ile birlikte başka bir ilâh tanımayın! Şüphesiz ki ben sizi O'n(un azâbın)dan açıkça uyaran biriyim!

52- İşte sana! Onlardan önce bulunan o (kâfir) kimselere de hiçbir rasûl gelmemiştik ki, mutlaka (onun hakkında da) böylece: "Bir büyücüdür yahut bir delidir!" demişlerdi.

53- Onlar bununla vasiyetleştiler mi (ki, aralarında birçok asır bulunan kimseler ağız birliği yapmış gibi aynı lafları söyleyebildiler)?

Doğrusu onlar azgınlar toplumdur! (Bu yüzden birbirlerini hiç görmemiş olsalar da, sahip oldukları sınır tanımana özelliği onları aynı noktada birleştirmiştir.)

54- (Habîbim! Mademki bunca tebliğlerine rağmen onlar kâfirlikte inadına ısrarcı oldular,) öyleyse onlar(la tartışmak)dan yüz çevir!

Artık sen (böyle yaptın diye) asla kınanacak biri değilsin!

55- Ama Öğüt vermeye devam et! Çünkü vaaz(-u nasihat), inanan kimselere (ve Allâh'ın iman nasip edeceklerine) gerçekten fayda verir.

56- Ben, cinleri ve insanları (hiçbir hikmetle değil,) ancak (ve ancak Beni tanıyanlar ve)

Bana (hakkıyla) kulluk et(mekle mükellef edil)sinler diye yarattım!

57- Zaten Ben (diğer mâliklerin, kölelerini çalıştırıp) **onlardan** (istifade ettikleri gibi, kullarımdan) **hiçbir rızık** (temin etmelerini) **istemiyorum**, **Beni**(m kullarımı) **yedirmelerini de arzu etmiyorum!** (Bilakis kimseden hiçbir hizmet ve karşılık beklemeksizin, herkesi ancak Ben rızıklandırıyorum.)

58- Şüphesiz ki Allâh; (rızkı muhtaç olan her canlıyı rızıklandıran) **Razzâk da**, (eşsiz güç ve) **kuvvet sahibi de**, (hiçbir işinde Kendisine en ufak bir zorluk ârız olmayacak şekilde sonsuz kudret sahibi olan) **Metîn de ancak O'dur!**

59- Artık (Allâh'a ibadeti terk ederek, yaratıldıkları gayeye hizmet etmeyip) **zulmetmiş bulunan o kimseler için**, (geçmiş ümmetlerdeki) **arkadaşlarının** (helâk ve azaptan) **bolca nasibi gibi, gerçekten büyük bir nasip vardır. Öyleyse** (o azabı) **çabuklaştırmamı Benden istemesinler!**

60- İşte böylece o kâfir olmuş kimseler için, tehdit olundukları o (azaba çarptırılacakları Bedir ve kıyamet) **günleri** (gibi yıkım mevsimleri)**nden dolayı pek büyük bir helâk vardır.**

KUR'ÂN'I MECÎD
VE
TEFSİRLİ
MEÂL-İ ÂLÎSÎ

Mahmud Ustaosmanoğlu